

Sociale Raad Tilburg
Spoorlaan 444
5038 CH Tilburg

Onderwerp	Datum
advies	15 augustus 2024
Ons kenmerk	Uw kenmerk
	24/020
	Doorkiesnummer
	14 013
E-mail	Fax
college@tilburg.nl	013 542 93 96
Postadres	Bezoekadres
Postbus 90155	Stadhuisplein 130
5000 LH Tilburg	

Beste leden van de Sociale Raad Tilburg,

Hartelijk dank voor uw advies over het raadsvoorstel Basisbanen dat wij op 15 augustus 2024 van u ontvingen. Wij waarderen het dat u heeft willen meedenken over dit nieuwe beleidsinitiatief en dat u ons in de gelegenheid heeft gesteld om met u in gesprek te gaan over het onderwerp.

U heeft dit advies uitgebracht op de 90%-versie van het voorstel waarin de financiële onderbouwing nog ontbrak. Gezien de doorlooptijden en de tussenliggende zomervakantie was het niet mogelijk om het definitieve voorstel voor te leggen. Wij bedanken u hartelijk voor uw flexibiliteit tijdens het proces van advisering.

Als eerste algemene reactie zijn wij blij te lezen dat de Sociale Raad het plan van het college om te starten met de basisbanen ondersteunt en dat u zich kunt vinden in de wijzigingen in het oorspronkelijke plan, waarbij er gekozen is voor basisbanen met een duurzaam karakter.

Hieronder reageren wij puntsgewijs op uw advies en volgen daarbij de indeling die u heeft gehanteerd in uw advies.

Basisbanen

Zoals u schrijft hecht Tilburg grote waarde aan participeren en waar mogelijk faciliteren we dit voor onze inwoners. Wij delen uw standpunt dat het hoog tijd is dat de groep mensen die op de arbeidsmarkt nu nog tussen de wal en het schip valt een perspectief wordt geboden. We denken dat de ontwikkelbaan gecombineerd met basisbaan voor een grote groep mensen de oplossing kan bieden.

Baanzekerheid: duurzame banen

U adviseert dringend dat personen die gaan werken via ontwikkel- en basisbanen de garantie hebben dat dit leidt tot een vast dienstverband. Als de ontwikkelbaan leidt tot een basisbaan moet ook dat een vast contract zijn.

Deze garantie maakt onderdeel uit van het plan. Iemand die vanuit de ontwikkelbaan doorstroomt naar een basisbaan krijgt een vast contract, een dienstverband voor onbepaalde tijd. Wij hechten er veel waarde aan om juist deze zekerheid aan mensen te bieden. Zij kunnen ervan op aan dat zij kunnen blijven werken in de basisbaan.

Uw tweede advies op dit punt is dat de gemeente Tilburg en de Diamant-groep deze werknemers wel mogelijkheden moet blijven aanbieden om zich verder te ontwikkelen, maar dat het ook van belang is om op een gegeven moment te accepteren dat dit de passende baan is en dit de juiste plek is voor iemand. Dit biedt rust en zekerheid aan de werknemers.

COLLEGE

Wij zijn het geheel eens met uw advies op dit punt. Wanneer iemand doorstroomt naar een basisbaan willen we hem of haar zekerheid en rust bieden in de baan. Er wordt dan niet langer nadruk gelegd op verdere ontwikkeling, tenzij een werknemer aangeeft dat hij of zij dat zelf nog graag zou willen.

Inkomenszekerheid en bestaanszekerheid

U geeft aan dat inkomenszekerheid een belangrijke voorwaarde voor de SRT is naast bestaanszekerheid en u dringt erop aan dat de inkomenszekerheid geborgd wordt. Daarnaast adviseert u om te spreken van inkomenszekerheid (ipv bestaanszekerheid) in gevallen waar enkel het inkomen bedoeld wordt.

Wij onderschrijven het belang van inkomenszekerheid. Zoals u in uw advies aangeeft ontbrak in het voorstel waarop u advies heeft uitgebracht nog het onderdeel van de extra beloning voor mensen die vanuit de bijstand (parttime) aan het werk gaan. In het definitieve voorstel is hier een werkwijze voor opgenomen waarvan wij denken dat deze tegemoetkomt aan uw advies (de Werkpremie). Werken moet lonen. Wij denken dit met de nieuwe plannen in de praktijk te brengen en hopen dat de aanvullende financiële ruimte voor werknemers in de basisbaan en ontwikkelbaan meer rust biedt op financieel gebied. Ook hopen wij dat, hoewel het een geldelijke beloning betreft, werknemers dit ook zullen ervaren als extra waardering, want daar is het ook voor bedoeld. Verder zullen wij zorgvuldig zijn in het gebruik van de termen bestaans- en inkomenszekerheid, zodat deze passen bij hetgeen dat bedoeld wordt.

Armoede bestrijden

Net als de SRT vinden wij dat werken moet lonen. Mensen in een bijstandssituatie die aan het werk gaan moeten daar ook iets van terugzien op hun bankrekening. Tegelijkertijd delen wij de zorg van de SRT voor wat betreft eventuele negatieve consequenties die kunnen voortkomen uit een extra beloning. Door de 'middelen voor arbeidsinschakeling' op een slimme manier in te zetten kunnen wij negatieve consequenties op dit gebied voorkomen. Bovendien hopen we dat de aanvullende beloning die we voor ogen hebben wat zekerheid en rust kunnen creëren voor de werknemer. Wij zullen de voorgestelde Werkpremie en het effect hiervan evalueren.

Mensen centraal

U geeft aan dat niet het systeem maar de burger leidend is. We zouden moeten starten bij de persoon, bekijken wat iemand nodig heeft en regelgeving zo inzetten dat het optimale voor de inwoner bereikt wordt. Dit uitgangspunt sluit aan bij de werk- en denkwijze die wij binnen Tilburg Investeert in Perspectief (Tiip) hanteren. We kijken samen met de klant waar zijn of haar behoefte en ontwikkelkansen liggen. Op basis hiervan worden in gezamenlijkheid vervolgstappen bepaald. Wij onderkennen hiermee ook dat een 'one size fits all' benadering binnen het participatiedomein niet werkend is. We kunnen samen met de klant het meeste bereiken als dienstverlening is afgestemd op degene om wie het draait.

U adviseert om juist bij personen waar geen standaardprocedure toegepast kan worden, te zoeken naar wat wel passend is voor deze persoon: een individueel traject, aangepast aan haar/zijn kwaliteiten en mogelijkheden. Hoewel er natuurlijk ook grenzen liggen voor wat betreft de dienstverlening die wij kunnen (aan)bieden, trachten wij altijd zoveel mogelijk aan te sluiten bij de kwaliteiten en mogelijkheden van de persoon. Dat geldt zowel voor mensen die al (voorzichtig) aan het werk kunnen als voor mensen voor wie nog wat meer nodig is voordat zij die stap kunnen zetten. De Ontwikkeltrajecten Werk & Participatie zijn hier een mooi voorbeeld van.

Communicatie en waardering

U stelt dat de wijze waarop over deze banen gecommuniceerd wordt van belang is. De inzet van deze mensen moet gezien, benoemd en gewaardeerd worden. Daarnaast geeft u aan dat basisbanen moeten worden gekwalificeerd als volwaardige banen. U adviseert dan ook om in de communicatie over deze banen de positieve waardering en de mogelijkheden die zij bieden uit te dragen. Ook in de gesprekken van klantregisseurs en trajectbegeleiders (bijvoorbeeld bij de Diamant-groep, werkgevers, bij bedrijven

en organisaties) met degenen die in aanmerking komen of werkzaam zijn in een basisbaan moet het accent liggen op de positieve waardering voor de inzet van de personen, de kansen die er liggen en de volwaardige baan die aangeboden kan worden.

Net als de SRT zien wij het belang van positieve communicatie. Vanuit de Tiip gedachte hebben we hier voortdurend aandacht voor. We kiezen voor een persoonlijke benadering en sluiten aan bij de intrinsieke motivatie van de klant. Steeds vanuit een positieve grondhouding. Wij nemen het advies van de SRT mee in de implementatie. Zeker bij een nieuwe voorziening als deze is het van belang om deze op een positieve manier voor het voetlicht te brengen. Zoals de SRT aangeeft ligt dat breder dan de communicatie richting de klant. Ook Diamant-groep, de samenleving, werkgevers en andere bedrijven en organisaties zijn hierin belangrijke spelers (en ontvangers).

Ontwikkelbanen en basisbanen: duurzame banen

U geeft aan dat het zeer zinvol is om in een langlopend traject te onderzoeken en uit te proberen wat bij iemand past. Als de uitkomst daarvan een basisbaan is, dan moet dat geregeld worden. Als een ander soort baan beter past dan is dat de goede keuze. Als eerder dan de maximale drie jaar duidelijk is dat een basisbaan de meest passende optie is, dan moet dat ook direct geregeld worden. Dit geeft duidelijkheid en zekerheid voor de desbetreffende persoon.

Net als de SRT vinden wij het van belang dat iemand over een lange periode de kans krijgt om zijn of haar talenten en mogelijkheden te ontdekken. In het verleden hadden trajecten niet zelden een maximale termijn van een jaar. Dat is vaak te beperkt om een echte ontwikkelslag te maken. Met de ontwikkelbaan faciliteren we dat wel door iemand hiervoor drie jaar de ruimte te bieden. Mocht al eerder dan drie jaar duidelijk worden dat iemand het meeste baat heeft bij een basisbaan dan organiseren we die 'overstap' op een eerder moment.

De SRT benadrukt het belang en de meerwaarde van het hebben van een baan. "Werken biedt contacten met collega's, ontwikkelmogelijkheden, eigenwaarde en een toekomstperspectief. De winst van een betaalde baan is van groot belang voor deze mensen en voor de samenleving." Wij zijn het op dit vlak volkomen eens met de SRT. Het is van belang om de maatschappelijke waarde van het hebben van werk niet te onderschatten. Door het promotieonderzoek dat in het kader van de basisbaan wordt uitgevoerd verwachten wij een beter beeld te krijgen van de impact die een basisbaan heeft voor een werknemer en de samenleving.

De SRT vindt de structurele financiële borging van de ontwikkel- en basisbanen van fundamenteel belang. De SRT adviseert de ontwikkel- en basisbanen zodanig te borgen en te verankeren dat deze ook in andere en soms minder gunstige economische tijden onderdeel blijven van het aanbod aan inwoners. Binnen het voorstel is financiering voor de kosten die samenhangen met de werknemers die doorstromen naar de basisbaan structureel geborgd. Zoals ook is opgenomen in het raadsvoorstel zien wij bij het Rijk ook beweging in de aandacht die er is voor de doelgroep die nu tussen de wal en het schip valt. In de Voorjaarsnota is geld vrijgemaakt zodat gemeente meer ruimte krijgen om deze doelgroep te ondersteunen. Wanneer er meer duidelijkheid komt over deze budgetten en hoe deze vorm krijgen dan hopen we de instroom in de ontwikkel- en basisbaan te kunnen vergroten en bovendien verwachten dan nog meer mensen een duurzame werkplek te kunnen bieden.

Praktijkexperiment: vijf basisbanen

De SRT sluit zich aan bij de adviezen die zijn gegeven door de deelnemers van het Praktijkexperiment. Wij zijn blij dit te horen en hebben de adviezen verwerkt in het voorliggende ontwerp/voorstel.

De SRT benadrukt het belang van structurele financiële inbedding zodat continuïteit gegarandeerd wordt. Wij onderschrijven net als de SRT het belang van een structurele dekking voor de aanpak, zoals wij in onze reactie onder **Ontwikkelbanen en basisbanen: duurzame banen** eerder in de tekst aangaven.

Maatschappelijk draagvlak en samenwerking

U roept op tot samenwerking met bedrijven en organisaties en geeft aan dat het mooi zou zijn als het bieden van passende banen als een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de private en publieke sector gevoeld wordt. De SRT adviseert om met werkgevers van bedrijven en publieke organisaties in gesprek te gaan en met hen te onderzoeken welke banen zij in hun bedrijf of organisatie kunnen aanbieden.

Zoals in het raadsvoorstel en bijlage 1 staat beschreven zullen de eerste ontwikkelbanen en basisbanen worden georganiseerd binnen de bedrijfsonderdelen van Diamant-groep. Wij zien echter ook mooie kansen om buiten Diamant-groep banen te organiseren, en dan bij voorkeur banen met een maatschappelijke meerwaarde. Wij verwachten hier op termijn, na de implementatieperiode, samen met Diamant-groep stappen in te kunnen zetten. We kunnen gebruik maken van het instrument detachering om werknemers te koppelen aan andere organisaties met daarbij het behoud van het (vaste) contract bij Diamant-groep. Het is in deze gevallen wel van belang dat er voldoende ondersteuning en begeleiding kan worden geboden aan de gedetacheerde medewerker. Dit is een voorwaarde voor een passende plek.

Diamant-groep: opdracht en rol

U geeft aan dat opdracht en de rol van de Diamant-groep verandert door het toevoegen van de basisbanen aan het instrumentarium. Een aanvullende visie en opdracht is volgens u nodig, waarbij de blik moet nog meer op de stad gericht worden. Ook moet er meer verbinding en samenwerking gezocht worden met bedrijven en organisaties en deskundigheid op dat terrein moet verder worden ontwikkeld. Een aandachtspunt dat hier wel bij noemt is de primaire opdracht van Diamant-groep: niet het als bedrijf zorgen voor inkomsten maar het ondersteunen en begeleiden van moet centraal staan. En dat zal en mag geld kosten.

De SRT adviseert om een duidelijke visie op en een heldere opdracht aan de Diamant-groep te formuleren. Aandacht voor de verschillende functies van de Diamant-groep is daarbij van belang.

De SRT maakt hier een bijzonder goed punt. De rol van het ontwikkelbedrijf verandert snel ten opzichte van de 'oude' sociale werkvoorziening. Hier past ook een andere expertise bij. Wij zijn blij te horen dat de SRT deze beweging ondersteunt en haar aandachtspunten op dit vlak meegeeft. Samen met Diamant-groep en diverse andere stakeholders lopen wij een proces om samen te komen tot een nieuwe kaders en uitgangspunten. De vragen die de SRT stelt worden daarbij aangepakt. Het is van belang om samen vast te stellen op welke manier het ontwikkelbedrijf zijn meerwaarde het beste kan inzetten en wat daarvoor nodig is. Wij houden de (regionale) sociale adviesraad hierbij betrokken en delen de ontwikkelingen op dit vlak.

Evalueren en monitoren: medezeggenschap werknemers

U benadrukt in dit onderdeel van uw advies het belang van het betrekken van werknemers bij het monitoren, evalueren en het eventuele bijsturen van de aanpak en het proces. De ervaring van betrokken werknemers zijn hierin cruciaal.

De SRT adviseert om met de vijf personen die nu werkzaam zijn in een basisbaan het gesprek aan te gaan. Het is zinvol om met hen te verkennen hoe hun ervaringen en kennis ingezet kunnen worden in het proces van de verdere ontwikkeling van de basisbanen. De SRT adviseert bovendien de betrokken werknemers een stem van betekenis te geven bij zowel de monitoring als bij de evaluaties als bij de besluiten over proces en uitvoering. Laat hen meepraten en meebeslissen over de ontwikkeling en voortgang van de ontwikkel- en basisbanen.

Het promotieonderzoek naar de impact en maatschappelijke meerwaarde is een kwalitatief onderzoek dat zich richt op de ervaringen van de deelnemers. De promovendus zal in gesprek gaan met diverse werknemers en daar een analyse aan verbinden. Ook de vijf deelnemers van het Praktijkexperiment worden daarbij betrokken. Wij verwachten dat daar waardevolle informatie uit naar voren komt. Uw aanbeveling voor wat betreft het betrekken van medewerkers bij de monitoring op proces en de uitvoering (en besluiten om wel of niet bij te sturen) nemen wij ter harte. Vanuit de ervaringen van medewerkers wordt het snelste duidelijk of zaken wel of niet goed lopen. De wijze waarop we dit vormgeven en/of formaliseren nemen we mee bij de implementatie.

Tot slot

Wij willen u nogmaals hartelijk bedanken voor uw advies en zijn blij dat u veel waarde hecht aan het initiatief. Ook wij blijven graag met u in gesprek over de voortgang van de basis- en ontwikkelbanen en betrekken u uiteraard bij de evaluatiemomenten.

Met vriendelijke groet,

namens het college,

H.J. Grashoff
wethouder